Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

NĂM THỨ BA. — SỐ 122 JEUDI 26 JUIN 1919

LE COURRIER DE L'OUEST

ÉDITION EN QUOC NGU'

DEPOT LÉGAL

AN HA NHU'T BÁO

安河日報

MỖI TUẦN ĐANG BÁO NGÀY THỨ NAM

Direction — Rédaction — Administration — Boulevard Delanoue, Cantho

TỔNG LÝ: TRẦN-ĐẮC-NGHĨA

Chủ Bút: PHẠM KỲ XƯƠNG

GIÁ BÁN NHUT TRÌNH

TRONG CÕI ĐÔNG DƯƠNG

BỔN CHỮ QUỐC NGỮ

TRỌN NAM	5$00
SÁU THANG	3. 00
BÁN LẺ MỖI SỐ	0. 15

BỔN CHỮ LANGSA

TRỌN NAM	3$00
SÁU THÁNG	2 00

BỔN QUỐC-NGỮ VÀ LANGSA

TRỌN NAM	7$00
SÁU THÁNG	4,50

Vị nào muốn rao bảo về việc mua bán hay là mua nhựt trình xin viết thơ cho M. Trần đắc-Nghĩa mà thương nghị.

Mua nhựt trình thì kể từ đầu tháng hay là giữa tháng và xin phải trả tiền trước.

Cantho. – Imp. de l'Ouest

VIN DE CHINE DIT ALCOOL MÉDICAMENTEUX

RƯỢU THUỐC RẤT THẦN HIỆU

Bổn Dược Phòng kính cho chư Quí khách ở xa, gần hay rằng: Nhà-nước cho phép Bổn Hiệu ngâm Rượu Thuốc tại Tiệm và đặng thông hành Lục-tỉnh; nên bổn Hiệu ấn hành ít thứ Rượu thuốc cho chư Quí vị xem, đặng mua mà uống thử coi cho biết hay dở thể nào. Những Rượu thuốc của Bổn hiệu ngâm, kể ra sau nầy: Và có một thứ Thuốc ho thiệt là hay lắm, hiệu là: TRUNG-HUÊ CHỈ KHÁI THỦY, bất kỳ ho lâu mau, hễ uống vô nội trong 24 giờ thì thấy bớt liền;

Giá mỗi ve 0$30, mỗi lố 12 ve 3$00; Như chư Quí Ông muốn mua gởi thơ cho Bổn hiệu thì bổn hiệu sẵng lòng gởi thuốc lại lập tức.

TRANG CÂN PHONG THẤP TỬU

Rượu thuốc nầy, lựa ròng những thuốc thượng hạng mà chế ra. Các Y-sĩ bên Trung-quốc đã có thí nghiệm rồi, đều chứng chắc rằng: rượu thuốc nầy, phép tắm chế rất tinh, dùng nó mà trừ bịnh phong-thấp, bịnh nhức trong gân cốt và lại làm cho máu chạy đều, thiệt là một thứ rượu thuốc rất nên thần hiệu.

Nó trị bịnh nhức đầu phong, tay chơn phù thủng, da thịt sưng nhức, đau lưng mỏi gối, tê tay tê chơn, đau nhức trong gân cốt, các chứng thủng độc đi đứng chẳng an, đau nữa thân mình, (kêu là bán thân bất toại).

Thì dùng, hoặc uống hoặc thoa cũng đều hiệu nghiệm cả thảy, chẳng những là trừ bịnh mà thôi, lại còn làm cho ăn mau tiêu, máu chạy đều, sanh tinh huyết

Uống thuốc rượu nầy rồi thì tinh thần khỏe khắn hơn lúc trước trăm phần người có bịnh uống thì trừ bịnh, người không bịnh uống thường thì mạnh giỏi luôn luôn, cả đời khỏi lo bịnh hoạn.

CƯỜNG CHƯỚNG BỔ HUYẾT TỬU

Là một thứ Bí-Truyền-Lương-Phương, chọn rặt ròng những thuốc tốt thượng đẳng, quí trọng vô cùng, lại có gia thêm Nhung-Sắc, hiệp lại mà chế ra thứ rượu thuốc nầy. Các Y-sĩ bên Trung-quốc, đã thí nghiệm và chứng chắc rằng: Thứ rượu thuốc nầy là một thứ hay sanh tinh bổ huyết và thêm sức mạnh cho con người

Sắc dục quá độ, nhức đầu chóng mặt, thận hư di tinh, Dương-Vật-Rất-Cữ đau lưng mỏi gối, khí huyết hao kém, tứ chi mỏi mệt, đờn bà đường kinh không đúng, bạch đái xích-đái đờn bà sanh đẻ yếu đuối da mặt mét vàng.

Chẳng luận đờn ông đờn bà, các chứng bịnh thuộc về bịnh hư bịnh tổn thảy đều dùng đặng. Uống nó thì nó hay sanh tinh thêm huyết, khỏe khoắn tinh thần những người không con uống thường chắc sẻ có con, lại còn hay trừ những vật thực ăn không tiêu, tích trữ trong bao-tử.

Hễ uống rượu thuốc nầy thì dầu bịnh chi nó trừ cũng nổi.

BÁ BỔ-VỆ SANH TỬU

Con người ở đời, phải cho biết cách vệ sanh thì trong mình khỏi mang tật, bịnh ít sanh. Còn như mạng sống của con người là bởi nhờ nơi khí huyết sung túc. Chớ như những người tinh thần hoãn hốt, chẳng biết thèm ăn, tứ chi rủ liệt, lỗ tai lùng bùng, con mắt mờ mệt, ấy là bởi huyết suy, khí kém, trái tim và trái cật đều hư

Bổn dược phòng hằng da tâm chú ý, tiềm Phương kia thế nọ hết sức mới chế ra đặng một thứ rượu thuốc Vệ-Sanh nầy, hễ âm hư thì bổ âm, dương hư thì bổ dương, chẳng luận trẻ già, đờn ông đờn bà, người nào khí hư huyết bạc, thật dủy kém hao, hễ uống rượu thuốc nầy thì đặng tráng tinh sanh huyết, chẳng những là đặng khí huyết sung túc mà thôi, lại còn tiêu trừ bá bịnh.

Uống rượu thuốc nầy đặng thường thì đặng sống lâu, người không con uống thường chắc cũng có sanh con, thiệt là một thứ Vệ-sanh chi tánh dược đó

Phải uống cho thường thì mới thấy hiệu nghiệm là dường nào.

HO-CỐT-MỘC-QUA-TỬU

Rượu thuốc nầy chế ra bằng Hổ-cốt và Mộc-qua, bổn dược phòng chẳng nài công khó chế luyện kỹ càng, và chọn thứ thuốc thiệt tốt hiệp lại mà làm ra thứ rượu thuốc nầy, ai có bịnh như sau đây, hễ uống vào thì thấy hiệu nghiệm liền

Đau trong xương, tứ chi rũ liệt, đi bước không vững, da vàng, chơn thủng khí hư huyết trệ, nhức đầu phong, các thương thứ tích, cốt khí tim la.

Nếu ai có các chứng bịnh kể trên đây thì nên dùng thứ rượu thuốc nầy mà uống hay là thoa thì hiệu nghiệm dị thường, thiệt là một thứ thuốc hay đệ nhứt.

Bất kỳ đờn ông đờn bà, hễ uống nó cho thường thì mau tiêu bóa vật thực, lại thêm khí lực bội gia, khỏi lo bịnh hoạn về sau mà lại đặng sống lâu thêm nữa

THÔNG-TRỊ-MAO-KÊ-TỬU

RƯỢU THUỐC BÍM BỊP

Thứ rượu thuốc nầy, chuyên trị các chứng phong thấp, huợt lược thơ cảo, ấy là một thứ thuốc bí truyền tinh nghiệm đệ nhứt.

Các chứng phong thấp, chẳng luận lâu năm hay là mới cũng đều trừ đặng, còn như đau lưng, nhức tay, mỏi chơn, đau trong xương, hay dực gân, hoặc bị té bị đánh mà sưng mình, hay là tay chưng bải hoải. Các chứng ấy hễ uống vào thì thấy hiệu nghiệm liền.

Phải tùy theo chứng bịnh mà dùng, chẳng nên uống cho quá độ.

Mấy thứ rượu thuốc nầy của bổn Dược-Phòng ngâm tại tiệm và mỗi khi ngâm thì có một ông Langsa đến nghiệm chắt chắn, hiệu Trung-Huê Dược-Phòng tại Cholon đường Paris số nhà 89, như chư quí khách ai muốn dùng thử thì xin hãy đến tại tiệm mà mua thuốc rượu nầy có nhãn đề hiệu Trung-Huê Dược-Phòng thì chẳng lầm đồ giả mạo. Còn ai ở xa mà muốn dùng rượu thuốc nầy thì xin gởi thơ đề chỗ ở cho kỹ lưỡng thì bổn Dược-Phòng sẻ gởi thuốc đi tức thì, xin quí khách thử qua sẻ biết.

TRUNG-HUÊ-DƯỢC-PHÒNG.
89 Rue de Paris Cholon.

Cac nhà Annam

Hay nhớ khi mua thuốc mà uống cho đáng mạnh giới, thì hãy hỏi thăm mấy người lớn cũng là ông già bà cả, nhưng kẻ ấy sẽ nói cho mà biết riệu thuốc PHARMACIE NORMALE của ông H. DE MARI nhứt hạng báo chế y sanh, tại đàng CATINAT số 119 SAIGON, là có danh tiếng lắm, vì bán rẻ hơn những thuốc nhứt hạng, không hề làm gian dối bao giờ. Lại giá bán thì cũng nơi, không khi nào thấy người Annam tới mua mà bán mắt hơn người Tây đâu.

NHỮNG THUỐC THAN HIỆU

Vin tonique du Dr H. DÉEM:

Thứ rượu nầy dùng mà bổ, những người ốm-o hay đau, rét, và nhứt là cho người đờn bà có thai dùng thì con mình sanh ra có da thịt và mạnh giới.

SOLUTION Dr DÉEM

Trừ bịnh nhà phiền rất mau và không có phá đau

BAN BÔNG THUỐC THƯỢNG HẠNG

và nhiều hiệu có danh tiếng đâu bác hãy **ESSENCE DE MENTHE DE MOLINIER**, tốt bực nhứt.

Chánh tiệm trữ thuốc hoàn PILULES PINK trị bịnh mất máu xanh xao, lại uống nó thì người đàng các chứng bịnh ho, lao tổn.

PHARMACIE NORMALE:

H. DE MARI, PHARMACIEN DE 1re CLASSE

Có bán các thứ thuốc đã kể tên trên đó, và có bán các thứ thuốc, khác cũng hiệu nghiệm vậy.

HÃNG HẬU GIANG

vốn đang 60.000

Hãng của người Annam và Anam hùng vốn lập tại Cần-thơ, có bán đủ các thứ hàng hóa vật dụng. Xin kể một đôi đều là tại Saigon có mọi chỗ bán trong hãng nầy cũng có.

Bán sỉ và bán lẻ. Giá rẻ mà hàng tốt.

Cũng gởi hàng cho các xứ xa, ai mua mọn chỉ xin viết thơ mà gởi cho Hãng, thì Hãng sẽ gởi hàng lập tức.

Xin quí vị đều xem Hãng chơi thì sẽ có trữ bán:

Rượu rơm hiệu Stella

Làm bằng nước mía.

Có bán lẻ, bán sỉ và cho lãnh về bán lại khi trả tiền trước.

LOI RAO

Kính cùng lục-châu đặng rõ, tại nhà in Hậu Giang, Cần thơ, có bán sách chữ quốc ấm để giúp cho Hương-chức có quyền thi và hạch như trường-tòa.

Sách nầy có 156 trương và có đủ kiểu viết thư lời truyền rao, của ông DƯƠNG-VĂN-MẾN mới đoán.

Giá mỗi cuốn là..... 3$.00

Tiền gởi..... 0.45

Xin viết thơ đến nhà in Hậu-Giang Cần-thơ, mà mua.

Kính cáo.

NĂM THỨ BA.— SỐ 122 MỖI SỐ 0$15 JEUDI 26 JUIN 1919

AN HÀ NHỰT BÁO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM

MỤC LỤC

1· — Bạn thủy thuyền nên chủ ý.
2·— Ông Monguillot đến xứ Nam-kỳ.
3·— Kính cùng chư khán quan.
4·— Một tin đáng mừng.
5·— Tự do diễn đàng.
6·— Cũng vì Hòa-thượng Minh-Chánh.
7·— Một lẻ gia quan.
8·— Tý và Sửu nói chuyện.
9·— Bài ca chữ tam.
10·— Thuốc Suyễn
11·— Nhàn đàm
12.— Thi tập
13· — Nam-kỳ Thời sự giá bạc giá lúa
14· — Một cặp oan ương.

Bạn thủy-Thuyền nên chủ ý

Phàm việc lảnh ba-tăng (patente) buôn bán theo các sông-rạch có nhiều hạng như: cứ-củi, bàng xén, thuốc bắc, lúa-gạo, hàng bông khác nhau. Mà ghe-lớn ghe nhỏ, hạng-nặng, hạng-nhẹ lại khác nhau nữa. Song cứ chiếu theo mặt luật, giấy thuế thân nào, thì sách ghe và patente nấy mới đặng đi buôn bán. Nhưng mà người Annam ta những nghiệp buôn thường đủ bằng cớ thì có ít, mà những bực buôn giạo thì có nhiều. Buôn giạo thì là thế nào? Giả như kẽ làm ruộng bị thất mùa, người làm vườn dư bông trái mà túng tiền xài, nhà không có ghe, mượn tạm một chiếc ghe và patente của ông Xoài nào đó, mà giấy thuế thân thì của mình; ấy cái thế đó là thế bị phạt đa; hoặc là giấy thuế thân và patente của mình, mà ghe và sách của người khác cũng bị phạt; bẻ ba cái mà không phải một chủ thì là bị phạt cả. Thành ra những người buôn giạo tưởng kiếm tiền về mà đở ngặc; té ra kiếm lội và kiếm nợ cho cực lòng. Và lại, kẽ buôn lậu mà bị phạt thì phải bị gia bội, một hai lần vậy, thì vốn cũng phải hết, chờ mong gì là lời. Bởi vậy câu tục ngữ có nói rằng: Đủ phép ngày ngày vui, đối quan thuở thuở lo. Thiệt là có như vậy chẳng sai !!!

Song luật thì là phải nghiêm như vậy mới gọi là luật được; nếu trong thiên hạ nầy mà trừ (thôi) pháp luật ra một ngày thì thiên hạ đảo huyền, xâm phạm nhau tài sảng, tàn-sát nhau nhơn mạng, lấy gì mà làm quyền bành, làm giới-hạng, cho những người ăn ở chung với nhau cho có thứ lớp.

Luật tuy nghiêm mà cũng còn có chỗ dung thế được; dung thế như thế nào? Nếu dung thế được sao gọi là nghiêm. Dung thế như thế nầy: Giả như, ta có ghe, có sách, có patente, có hàng hóa, mà ta mắc việc nhà không đi buôn bán đặng, thì ta đặng phép làm tờ thay mặt cho người khác, giấy thuế thân khác đi bán buôn cho ta được. Hoặc là có patente, có hàng-hóa mà không có ghe, vậy ta cũng có thể làm tờ mượn ghe và sách của ông Ỗi nào đó cũng đi ban đặng; chớ không phải dung thế mà bỏ phép luật cho được

Song dung thế cho quá rộng rồi cũng có chỗ lợn phép được nữa. Thí như, tên Giáp nghèo nàn nào đó, mượn ghe và patente của người ta, mà không có làm tờ thay mặt, cả gan mà đi ban hàng

hóa của nó, lúc nó bị phạt, nó lại không tiền; nó còn có phép xin với quan Biện-lý giải về bổn tĩnh, hoặc bổn xã của nó sẽ đóng, nếu gặp người nghèo không đủ sức đóng và không có sản nghiệp gì mà đủ thi hành, thì làng sở tại ấy phải xuất bạc công nho ra mà thường cho nó. Ấy đó, có phải quá khoan dung mà có chỗ lớn phép không? Nhưng mà không khoan dung lại không được; hoặc như người ở tỉnh nầy mà đi buôn bán qua tỉnh khác bị bắt, nó kêu nài hàng bán chưa đặng không cổ tiền mà phạt, bây giờ sách ghe và giấy thuế thân đã bị giam cầm hết, làm sao đi đâu mà lo đặng tiền, vậy cúi xin quan lớn cho tôi về hạt tôi sẽ lo mà đóng, thế tất phải cho.

Chúng ta những người hiền-nhơn quân tử có làm tới nghề ấy, nên trước phải lo cho hoàn toàn, giữ pháp luật tức là giữ cái danh dự của mình đó.

Huỳnh-kim-Phong

Ong Monguillot đến xứ Nam-kỳ

Hay tin rằng: cuối tháng Juin nầy Quan quyền Tổng-Thống coi Đông-Dương là ông Monguillot sẽ từ biệt Hà-nội ngồi xe lửa đến viếng xứ Nam-kỳ.

Nghe nói ngài là một vị quan trưởng rất liêm chánh, thương dân như con đó; nên ai ai cũng có lòng ước ao đặng thấy mặt ngài cho biết.

Bổn quán xin thay mặt cho thân dân xứ Nam-kỳ kính chúc ngài lộ đồ an bảo, qui thể bình an.

A. H. N. B.

Kính cùng chư khán quan

Bổn quán rất cám ơn chư tôn có lòng huệ cố mà nhận xem tờ An-Hà Nhựt-Báo từ ấy đến giờ, ấy là phần chư tôn giúp cho bổn quán đặng vững bền tuần nghiệp; còn phần bổn quán đây chỉ lấy tấm nhiệt thành đem hết chỗ nghe chỗ thấy mà truyền bá ra đặng đáp đền ơn cô cập với chư tôn và quốc dân ta trong lúc nầy. Vậy mới phỉ lòng của bổn quán.

Sau đây, cho đặng tiện bề chỉnh đốn trong các điều tổn kém: Bổn quán kính nhắc chư tôn vị nào mua báo An-Hà hoặc mới mua hoặc mãng năm tới mà chưa đóng tiền, xin lưu ý giùm mua mandat gởi giúp ích cùng bổn quán, thì ơn của chư tôn rất trọng rất trọng.

Bổn quán cẩn cáo.

Một tin đáng mừng

Đọc báo "Courrier Saigonnais" số 5.227 ngày 10 Juin 1919, thấy M. Võ-hiếu-Đức học trò trường Bổn Quốc (Collège Chasseloup Laubat) lại là lịnh lang của ông Võ-hiếu-Đễ Hội trưởng Canh-Nông Tương-Tế Ngân-Hàng tại Cầnthơ, có làm một bài thi hồi năm 1917 lúc Hội thi những học sanh của các trường trong Thuộc-Địa, để thi nói về "Việc tài sản và việc Chánh-trị của xứ Nam-kỳ thuộc địa Pháp-quốc".

Đến nay Hội Khảo-dượt bên Chánh-Quốc xem xét các bài thi đã rồi cho hay rằng: Hội đã chấm đậu "Thủ-Khoa" (đậu đầu) cho M. Võ-hiếu-Đức.

Hay đặng tin lành như vầy, Bổn-quán kính đôi lời mừng cho ông Võ-hiếu-Đễ gia đình hậu phúc và khen M. Võ-hiếu-Đức văn bút anh tài, vậy mới là chẳng uổng công dăng hỏa thập niên đó..... Thậm hi, thậm hi.

Bổn quán

Tự do diễn đàng

THẤY TỨC PHẢI NÓI

Ngày nọ tôi có xem tờ nhựt báo An-Hà số 113 trương thứ 7 thấy ông Huỳnh-kim-Phong luận bài Lý-tưởng cạnh tranh trong địa cầu. Rất hay rất phải vì ngài mới mở đầu mà nói sự cải rẻ cái nghĩa cạnh tranh đại khái như vậy song cũng có người muốn cải lại là phải lắm. Như sĩ với sĩ cạnh tranh, nông với nông cạnh tranh, công với công cạnh tranh, thương với thương cạnh tranh, thiệt là rất phải lắm. Tôi xin kể sơ việc sĩ nông công thương cạnh tranh cho mấy ngài xem. Từ đời Thượng cổ cho đến nay, đời nào là đời chẳng cạnh tranh, hễ sĩ từ bực tiểu học cho tới bực trung học cho đến bực cao đẳng đại học, lớp nào thì cạnh tranh theo lớp nấy hễ kẻ học đến tốt nghiệp nghề nấy rồi chuyên môn qua nghề no người nấy muốn hơn người kia. Người kia muốn hơn người no, đặng mà chiếm lấy tài nông cho xuất chúng mới vừa lòng, ấy là học kẻ sĩ cạnh tranh đó, còn nhưng nông phải thức khuya dậy sớm, lo cày sở ruộng nầy cày sở ruộng kia, lo phá miếng rừng nầy khai khẩn miếng ruộng no, lựa thứ giống cây chon thứ giống kia, làm ruộng xấu cho trở nên ruộng tốt, lựa cách nầy học cách no ruộng tốt lúa cho nhiều. Ấy là việc cạnh tranh to tác theo kẻ nông đó. Còn kẻ công thì lo học kiểu nầy vở kia, chạm rồng lộng phụng tiện cách nầy xoi cách kia, làm máy nầy chế máy no mà sánh nước nầy ví nước kia, ấy là việc cạnh tranh của người công đó, còn người thương thì lo lắm tơ dệt thứ hàng nầy dệt thứ lụa no, mở lò nầy lập xưởng kia, lập hãng xe nấu hãng tàu no, nhà máy nầy nhà máy kia. Chế thứ nầy nấu thứ no, lo tính cho cái óc con người muốn lường mà nghĩ cũng chưa cùng. Ấy là bổn phận người buôn cạnh tranh đó, việc sĩ nông công thương mà cạnh tranh với nhau kẻ cũng chẳng cùng. Còn ông Huỳnh-kim-Phong lấy Lý-tưởng mà nói cái việc nhơn đạo đại đồng, theo ý tưởng của tôi là bổn phận đờn bà ích nghe hẹp thấy, tôi tưởng chừng 20 thế kỷ trở về sau cũng chưa đặng đại đồng nhơn đạo; rất đỗi là phật Thích-ca ngài nói kẻ chúng sanh còn có một người nào chưa thành phật, thì ngài cũng chẳng làm phật mà làm chi, ấy là ngài đại từ đại bi mà cứu dân trợ thế bổ đức thi ân mà cái sở nguyện của ngài đó có đặng chăng? Còn Đức chúa Gi-Du ra tay chịu cực khổ mà cứu người trong thế gian, chịu nhọc bề nầy chịu khổ bề kia cho trọn chúng sanh thấy lòng ngài yêu mến tinh tưởng thương xót ngài, đặng mà ngài lập đại đồng nhơn đạo mà ngài lập còn chẳng đặng. Huống chi buổi nầy là buổi thế giới cạnh tranh mà ông Huỳnh tiên Sanh muốn ước cho đặng đại đồng nhơn đạo, cha chã, tôi dẫn biết ý ông rồi, trong nước Nam chúng ta văn học chưa hay, nghiệp nghề chưa rành, bán buôn chưa thạo, ngài thấy vậy tức mình rồi ngài hi giọng như thế, cho quốc dân ta hưởng chữ thái bình, dang cho ông được chữ an nhàn và khỏi thẹn cùng người Âu-mỹ có phải không a ông Huỳnh-tiên-Sanh??

Mlle Phạm-thu-Nguyệt
à Bình-thủy

Cũng vì Hòa-thượng Minh-Chánh.

Nhân xem báo An-Hà bỗng thấy bài "Nan phân biện thiệt hư" của ông Minh-Chánh Mỏng-giang Hòa-thượng, nghi khó mà nín cười cho đặng. Nầy ông Minh-Chánh ôi! chi mà tệ lắm vậy ông?? Phàm mình là kẻ xuất gia đầu phật phải lo mà dưỡng tánh an nhàn mới là phải lẻ, đâu đi bỏ mỏ buôn chuông, hươi bút tranh đua từ lời ăn tiếng nói cùng một ả thiếu niên dường ấy; há chẳng sợ lục-châu dị nghị sao? Như ông mà vấn nạn bài thơ «trông chồng» của Mlle Mẫu-Đơn trong quí báo An-Hà số 118, nhiều câu thiệt hết sức vạch lá tầm sàu, nhưng vậy mà tôi trộm nghĩ cho ông là người tâm ý hẹp hòi và lại tư văn chưa rộng. Tôi chẳng cần phải giải những câu ông đã bắt thấp thỏi như thế. Tôi tưởng lẻ Mẫu-Đơn chẳng nín.

Vả chăng ông là Hòa-Thượng chức sắc cũng trọng rồi, hà tất mà chẳng biết câu «phản bổn hườn nguyên» a ông, Vậy chớ mọi khi ông thuyết pháp mới lấy câu chi mà tỏ cùng bổn đạo, xin ông nói nghe thử nào???

Tôi coi cả bài thơ của ông, xem qua thì hửu lý, xét lại thiệt dốt trăn dốt là tại ý ông dốt; thơ bộ thì hay nhưng ông không biết lối, nhám mắt đặt dừa, nói cố, trương cái danh phận cho lục châu dàm tiếu. Ví như ông bắt câu nhập đề của Mẫu-Đơn "trông chồng dựa cửa mảng quên ăn" dựa cửa mà ăn nói gì hữ? Ta làm thơ thì trưng tích tào; dờn bà tào dâu có dựa cửa mà trông chồng bao giờ, duy có mẹ trông con thì phải, cái đó là đờn bà văn minh mới vậy. À còn thơ cũa ông thì sao a ông? Khéo thì thôi! Thà với đấng tu mi nà Ông đã trưng tích tào, sao cập luận ông lại luận như vầy: «Buồn bực xem non non dạn trắng» «Ngẩn ngơ nhìn nước nước da nhăn»

Ông Hòa-thượng ôi! đờn bà của ông đây là 2 lần mà lời ông đã nói hay sao, trông chồng lại ra mé sông mé biển, lên non lên núi vậy a ông??

(Đây là chẳng thèm ngồi lại cửa, buôn cương da)

Ông đã nói chẳng phép ra dựa cửa trông chồng, vậy chớ nước non đâu trong phòng diếu mà xem hỡi ông?

Ủa! phải rồi, chắc ông có nhớ lời của chàng Đạc-Thao khen nàng Tô-Huệ như vầy:

«Xuân sơn hai chót thon don»
Một khe thu thủy suối nguồn rao rao»

Hễ mình muốn bộ thơ của người thì phải cho chàng biết cái thần để, xin ông từ rày sắp tới chớ có bộ ngược bộ xuôi như vậy coi sao cho đặng.

Cái ông Hòa-thượng làm sao mà chẳng luận chi hữu ích cho dàu trở lại bắt bẻ thơ từ của một người phụ nhơn như thế, còn lại kêu trời kêu đất om sòm trong nhựt báo, chẳng khác nào một người hề trong rạp hát bộ vậy, thiệt là:

Tu nhơn chẳng biết an bề đạo
Nhập thế chi cho cực tấm lòng,

Phàm làm ông thầy tu mắt không ngó bậy, tay chẳng rờ bậy, miệng không ăn nói bậy, trí không tưởng bậy, mũi không ngửi bậy, tai không nghe lời bậy; hà tất mà ông nghe có một bài thơ trông chồng của Mẫu-Đơn lại mò hỏi ra trước áo ca-sa, lại còn xưng là quèn câu bổ tất, thiệt ông không sợ tội với trời, đam cả và thân danh thì đua cùng con gái. Từ cổ đến kim những tay giả đạo mới ra mà tranh danh đoạt lợi với đờn bà cũng là người thế, chớ những đấng chơn tu thiệt là không có vậy.

Tảo-nam-Vân
Bạcliêu

Bổn quán tiếp đăng bài này đã lâu, song đem vào báo kỳ trước không kiệp, vì ối bài nên phải đem vào kỳ nầy. Xin ông Tảo-nam-Vân và ông Minh-Chánh Hoa-thượng miễng nghị.

Một lễ gia quan

Ngày 7 và 8 Juin ông Trần-minh-Hậu nhứt hạng cai tổng Định-tường Sốctrăng thuyết diên yến trọng đải quan Chủ tỉnh quan Biện lý mấy ông mấy thầy các ty các sở thân bằng quyến thuộc cùng quí chức 7 thôn vì ngài mới đắt lịnh cao thăng Huyện honoraire ai cũng là ưa mến nên đến tạc thù rất nên đông đảo.

Tại nhà khách chưng dọn rực rở theo buổi kiêm thời, thắp đèn măng sông chói rạng như bạch nhựt, treo cờ đồng minh có nhạc và tài tử hắt bộ Annam trợ hứng tỏ tác đó thôi; chớ đời văn-minh càng ngày thêm khéo người lại thạo xài biết bao nhiêu huê lệ.

4 giờ chiều ngày 7 tàu khói đưa cấu các quan với mấy ông mấy thầy tựu tại khách đường dùng bánh rượu điểm tâm 7 giờ tối dự tiệc cơm tây nói nói cười cười hòa nhau hoan sắc. Ông thì gặp tương tri, có thầy lại trùng phùng bạn thiết ấy là quí vị các hạt tới khánh hạ cũng đông, hỉ pháo reo vang nhạc ca chập trổi.

9 giờ ngoài gần màng tiệc tới từng rượu champagne quan chủ quận Kế-sách đọc một bài chúc như vầy trong tiệc đều nghe lắng lặc.

. . .

Ông Huyện Định Tường

Ngày hôm nay lễ mừng thăng chức, dạ ông rất thảo mời mấy ông mấy thầy đến dự tiệc nầy lấy làm vui hết sức mừng cho ông vinh hạnh mau lẹ biết dường nào, mới lên Cai tổng nhứt hạng kế Huyện honoraire đã tới.

Sao mà được vậy? bởi công cáng cũa ông hồi làm Hội đồng địa hạt đã sốt sắn lắm rồi đến khi Cai tổng thăng quyền lại cần chuyên hơn nữa, giúp đều công ích cho dân, sắp dặt 7 thôn thuần phong mỹ tục.

Từ Âu địa khởi cơn binh hỏa Allemands tàng hại sanh linh làm cho rúng động hoàn cầu dân tộc ta chen vào đến nợ nước. Vì vậy trong mấy năm binh cách khi quốc trái lúc mộ lính buổi quyên tiền hồi chưa có Ban-biện Định-tường thì một mình ông gồm lo thắng số.

Bởi vậy cho nên quan Chánh Phó chủ tỉnh công bình minh chánh ghi xét công tỏ với quan trên lại nhằm nhị vị thượng quan là M. M. ALBERT SARRAUT ET MASPÉRO là cật ruột rường cột cõi Đông-Dương nầy người đải dân bổn quốc chúng ta đồng như người Pháp nên thăng thưởng cho ông lộc vị xứng đáng như vậy lấy làm hạnh phước.

Đời thường ví: hữu xạ tự nhiên hương hà tất đương phong lập, nếu không trần thuyết như chậu úp không soi tuy tôi trấn nhậm quận Kế-sách mấy năm nay sự trước nửa từng nghe người đồ thuyết:

Nay tôi với mấy ông mấy thầy đồng một ý cẩu chúc cho ông Huyện Định-tường, gia đình phát đạt nhựt tấn an khương dỏi hiền xưa rạng đức lưu phương, noi tích trước rở ràng quan thế nghiệp.

Đọc rồi trong tiệc vỗ tay, mừng nầy còn có mừng nào cho hơn. Khi ấy ông Huyện honoraire khiêm nhượng đáp lễ như vầy: Lấy làm may cho tôi thình được mấy ông mấy thầy buổ cố chẳng nài đường xa khó nhọc đến dự tiểu tiệc nầy vì xứ quê mùa đạm bạc còn bổn phận làm tôi âu lo vì nước giúp đở làng dân xưa nay cũng thường lẻ chẳng chi làm cho nhọc dạ mấy ông mấy thầy quá thương lòng tôi lấy làm ái ngại.

Thoản trong cơn nước nhà hửu sự bèn vỏ đem thân huyết chiến sa trường hưởng chi tôi làm việc văn cũng ráng đến bồi trong muôn một. Tôi mà được lên Huyện honoraire đây cũng nhờ ân đức Quan Chánh Phó bổn tỉnh xin giùm với quan trên mới là được vậy. Nay mấy ông mấy thầy tưởng tình đến cọng lạc với tôi chẳng biết làm sao đền bồi cho xứng, chỉ có một sự đội ơn lắm mà thôi.

Xuân-hòa, Sốctrăng
Huỳnh-trung-Nghĩa

Tý và Sửu nói chuyện

Tý — Ủa anh Sửu, dữ ác không.... tưởng đâu anh đã cởi cóc rồi nên mấy bữa rày vắng anh làm cho tôi trông gần chết.

Sửu.—Trông mà làm gì dữ vậy?

Tý—Thì hôm nọ: lúc anh về anh có hứa để ít bữa anh đến nhà thuật chuyện « Chồng để vợ» ủa quên «vợ để chồng» sao đó cho tôi nghe. Vậy thì...bữa nay hãy...

Sửu.—Khoan..... đừng gấp..... để chuyện đó kỳ sau tao sẽ nói cho chú mầy nghe. Bây giờ đây tao thuật chuyện *«gát cần rồi trăm tiếng tây»* cho chú mầy nghe chơi.

Tý.—Chịu lắm...mà cái gì *«gát cần rồi trăm tiếng tây»* cà? ?

Sửu.—Thì nín mà nghe...ọ ẹ hoài! Vậy chớ bữa tối thứ sáu 6 juin này chú mầy có đi coi hát Annam tại Casino không?

Tý.—Có thì phải...Ủa mà không, không... không....

Sửu.—A vậy thì hãy nghe....hát bỏ đang làm tuồng, lúc đó ước chừng 10 giờ tối, xảy thấy thiên hạ ùn ùn đứng dậy dường như có chuyện chi lạ nơi Casino, làm cho tao cũng hoảng kinh muốn chạy ra trước (tánh tao ít dạng chú mầy cũng biết chớ!) chừng rõ lại mới hay 2 thầy rầy lộn. Lúc đó tao hết sợ, tánh cũng hay tọc mạch; nên đến gần coi thầy nào với thầy nào rầy đó? Té ra thầy Đ... thông-ngôn Trang-sư với thầy L... ký lục chèp địa-bộ, cả 2 cũng ở Cần-thơ hết. Hai thầy rầy với nhau mất trăm tiếng tây tao nghe không hiểu, nhờ có người đứng 1 bên tao thông-ngôn lại như vầy: 2 vợ chồng thầy Đ... ngồi hàng ghế-trước coi hát, thầy L... ngồi hàng ghế sau. Thầy L....lại gát cần trên chỗ dựa nơi cái ghế của vợ thầy Đ... Bởi thấy chuyện vô-lễ, dầu ai cũng phải nói, thầy Đ... bèn bất bình hỏi sao thầy L... làm đến không lịch-sự như thế, thấy muốn gát cần thì gát qua ghế tôi đây chẳng là tiện, hơn là gát cần trên cái ghế của đờn bà ngồi. Thầy L... đã chẳng chịu phận mình làm quấy; lại cương từ đối đáp...toi..., moi.... lui....điá giống gì đó om sòm... rằng muỗi cắn nên gát cần vậy mà tránh muỗi. (Đó, chú mầy nghĩ coi, làm buổi chú mầy là chồ thầy Đ... mà gặp cuộc vậy: chú mầy dằn lòng nhẫn nhịn được không?)

Tý.—Ai nhịn được?...rồi thấy Đ... làm sao nữa? ? ?

Sửu.—Thấy nổi dóa đứng dậy muốn ra tay đ... kẻ ai-nấy xúm lại cang dàn... thấy thấy vậy cũng bỏ qua việc đó.

Tý.—Nghe nói tôi cũng nín không đặng, người gì có ăn học mà không biết phép, dã ngồi gần đờn bà không giữ bổn phận cho từ tế lịch-sự, dựa ngang dựa dọc, lại còn gát cần trên ghế của người ta làm đều trái lẻ, còn chưa chịu ăn năn thêm cương từ đoạt lý...Thiệt rất hổ mà!

Sửu.—Ối, ba mươi đời thứ đồ lý lắc, thì lý lắc, bởi vậy thánh hiền xưa cho bực đó là «Hạ phẩm chi nhơn» dầu mà, có giáo dục gì nữa, nó cũng là BẤT THIỆN đi thôi... !

Nói đến đây rồi Tý và Sửu nắm tay giắc nhau vô quán chệc Xối nhận mỗi người ít ly rượu, rồi từ giã nhau ai về nhà nấy.

K. X.

Bài ca chữ tam

Trước từ hỗn đôn, địa tịch thiên khai;
Sau có tam tài, người cùng trời đất;
Chưa sanh muôn vật, u u minh minh;
Biến hóa thinh linh, sao cùng nhựt nguyệt
Đêm ngày phân biệt, chữ gọi tam-quang;
Có ông Thiên-hoàng, thuở đầu xuất thế;
Địa-hoàng tiếp kế, Nhơn-hoàng nối sau;
Cho nên có câu, Tam-hoàng Ngủ-đế;
Người không oan hệ, nhà đặng ấm no;

Có chữ chúc cho, Tam-tinh cũng chiếu;
Xưa còn tủn tiếu, không giỏi không hay;
Tiền, Thánh chế bày, Cữu-lưu Tam-giáo;
Theo đoàn Thích-đạo, Tam muội nhơn [truug;
Đạo sĩ tỵ hung, Tam bành lục-tặc;
Nho-gia giữ nhặt, cũ mới tam-cang;
Phụ nử vẹn toàn, tam-tùng tứ-đức;
Lỗi không chấp nhứt, nhứt bất quá tam;
Quản tử chi nhàm, là hữu tam úy;
Bối bằng đất chí, tam hữu đào viên;
Khổ não nhiều niên tây-du Tam-Tạng;
Tu cho thoát nạn, lục đạo tam đồ;
Họa khỏi man vô, tam tai mộc ách;
Hứa-gia gươn sạch, gọi tam-hiếu-liêm;
Làm gái tị hiềm, Tam cô dâm đạo;
Những người thông thạo, biết đủ Tam-kỳ
Định tỉnh tại vì, tam hồn thất phách;
Tập noi theo sách, là kể tam đồ;
Xưa tinh Nguyệt-hồ, Vô-tam-Tư viết;
Một người không biết, thêm hai ất thiền;
Tam ngu thành hiền, tháng ba tam ngoạt
Rày an đánh vạt, Áo, Đức, thất cơ;
Mẫu-quốc bây giờ, xếp cờ tam sắc;
Nghe rằng: ngoài bắc, có Tam điệp san;
Luật nước phép toàn, tam ban triều-diễn
Nói không nhằm chuyện, tam láp người [chê;
May mắn nhiều bề, tam sanh hữu hạnh;
Nhờ no mà mạnh, nhựt thực tam xan;
Một năm rõ ràng, tam nguơn tứ quí;
Xem Tam-quốc-chí, là Ngụy, Thục, Ngô;
Công-cẩn mưu mô, Đốt tam-gian-khẩu;
Trẻ nhỏ thường bấu, đọc tam-tự-kinh;
Khá khá trong mình, thuộc Tam-thiên-tự
Vô hậu kế lự, bất hiếu hữu tam;
Việc quấy không làm, bất đọa tam-ác;
Thầy toán thông đạt, làm phép tam lăn;
Mới học nhăn nhăn, tam tam như cữu;
Rỏ đều hiếu hửu, biết chuyện thảo thân;
Hay nhát hay cản, tam niên nhủ bộ;
Khổng-tử ái mộ, xem sách lễ Châu;
Từ đuôi đến đầu, vào miếu Hậu-tắc;
Có hình vàng rặt, không lạ không ghê;
Lưng khắc chữ đề, tam dam kỳ khẩu;
Người mà rỏ thấu, cho biết đầu đuôi;
Nhờ có ơn nuôi, tam-phụ bác-mẫu;
Sớ Kiều trước thấu, Tam-bạp đạo sư:
Trai-gái tương-tư, tam thu nhứt nhựt;
Chung-tôn hiếu thuật, nhi trí tam tiên;
Công-Du tác diên, phi thiên tam nhựt;
Đường Cao-tổ luật, tam xích triều đình;
Tam mộc luật bình, cũng là phép trị;
Thế gian tà mị, đồ bác đấu kê;
Bày dặt vô đề, Tam-què gọi khỉ;
Nói năn vô lý, là chuyện tam khào;
Bày sự tầm phào, người gọi tam lếu;
Ở ăn dị trếu, là dứa tam khùng;
Ghe đóng như thùn, là chiết tam bản;
Nhà treo đất bán, bị túc, tam, yêu;
Đầu có chí nhiều, tam-tiên đơn xứt;
Thế gian giận tức, kiện đến tam-tòa;
Mất tội cả nhà; tru vi tam tộc;
Pháp sư nói bốc, tam vị tổ linh;
Hò hết ời in, tam hoàng cuốc chí;
Bày đều tà dị, tam giái quĩ ma;
Bắt bớ người ta, khi đau khi tức;
Ca nầy đặc giứt, trăm rưỡi hai câu;
Sợ nữa lâu lâu, tam sao thất bổn.

CHUNG

Bến tre, Hưng-lễ: Vô-tiên-Tấn
(tự Minh-lương, biệt hiệu Thơ-danh)

Thuốc trị bịnh Suyển

Phàm con người khi mới sanh ra cho đến lúc già, chi cho khỏi bịnh oạn đau ốm vương nhiều bịnh rất hiểm nghèo, duy có bịnh suyển nầy là một bịnh nó làm cho con người phải ốm o gầy mòn, ăn ngũ chẳng đặng, kéo đàm lên thở hơi khò khè, ngồi không yên, nằm không đặng thiệt là khó chịu lắm. Tôi bị nó hồi 13 tuổi, một lần suyển, ít nữa là ba bốn ngày, bỏ cơm bỏ nước, ngồi sáng đêm tối ngày, chạy hết thầy hết thuốc lại uống thuốc ngoại khoa cùng phương mà cũng còn bịnh suyển.

Thời may, có một người lại biểu tôi kiếm thứ đọt bố người ta trồng làm giây đó kiếm chừng một nắm đem vò và

hỏ vô chút xiểu muối lấy nước, đang lúc nó kéo đàm khò khè thì uống vô một lát nó hạ đàm bớt thở, uống thêm đôi ba lần như vậy nữa, thì sẽ tuyệt bịnh suyễn nầy.

Tôi mang bịnh suyễn nầy tính lại 4 năm rồi, nhờ dùng bài thuốc ngoại khoa nầy mà tuyệt bịnh nên tôi lật đật biên ra đây cho chư vị xem, nếu ai có dùng cùng không dùng thì mặt tình, nào tôi dám ép.

Thái-văn-Dừng

Giồng-riềng (Rạchgía)

Nhàn đàm

MỘT PHÁT SÚNG BẮN CHẾT 2 CON MANG

Có tên Z... là tay thợ săng có tiếng chẳng mang súng đi thì thôi, chớ mang súng đi một ngày, về thịt rừng chẳng thiếu.

Ngày nọ tên Z.... có làm một tiệt lớn đãi anh em thân quyến. Giữa tiệt thịt rừng ê-hề đang cơn thù tạt chén qua chén lại vui mừng cười nói vang rân.— Z... ta liền đứng dậy tỏ lòng hân hạnh mà xin trong liệt hữu lắng lặng nghe anh ta thuật một chuyện.... Trong tiệt đều êm.—Z.... ngồi xuống rồi cầm ly rượu nhấm 1 miếng liền cất tiếng nói lớn rằng: Hôm qua đây, tôi vào rừng đặng săng kiếm ít con thịt về mà dùng trong tiệt bửa hôm nay— liệt vị cũng rõ chớ, vì trong thiệp tôi mời ngày nay đến dùng thịt rừng.... Nên tảng sáng tôi ăn lót lòng ít miếng, rồi nai nịt vát súng vào rừng kiếm tiềm con thịt... Rủi thay! từ sớm mai đến xế qua, rừng bặc dấu cheo chồn..... Tôi đi mải kiếm hoài không ra thua buồn, và nghĩ rằng thiệp mời ngày mai ăn thịt rừng, mà ngày nay kiếm không ra thịt, chắc mai làm sao chịu nổi những lời cay đắng của liệt vị khách hữu... vì mình là tay thợ săng có tiếng nữa.... Thoảng mảng toan lo nên lầm lủi đi tới hoài, đến chiều lối 5 giờ rưỡi, tôi dợm ra về..... chắt rằng không trông kiếm đặng con thịt rừng nào cả! Dè đâu! mà may thay, vừa bước chơn ra gần đến mí rừng vùng thấy ngoài đồng trống cách xa chừng 50 thước, hai con mang đương đứng khích nhau, cúi đầu mà ăn cỏ, coi bộ tình thông lắm.... Thấy vậy, rất mừng ngực tôi nhảy độp độp, 2 chưng có hơi rung, tôi liền sẻ lén quì xuống núp sau bụi tranh rậm, rường súng nhắm đặng bắn ... vừa muốn lấy cò, tôi liền hội ý mà nghĩ rằng: Nếu bắn 1 phát thì chắt đặng 1 con, còn 1 con nghe tiếng súng chạy mất làm sao bắn cho kiệp, vì súng tôi có 1 lòng phấn nạp đạng chiến nữa. Còn tiệt mời thì đông, nếu dùng 1 con mang sao cho đủ! Nên tôi rường súng nhắm ngay 2 con mang mà không bắn, mảng lo suy nghĩ: làm sao bắn 1 phát súng cho chết 2 con mang 1 lần.

Nghĩ hết sức, tính hết hơi không biết thế chi làm cho vừa ý muốn!... xảy đâu trong óc tôi nó hiện ra 1 cái thế rất hay, rất mừng.... (tưởng ra như có ai giúp vậy!!). Tôi liền rút cái dao-săng của tôi ra, tôi nhắm, cận cái cán dao xuống đất ngay 2 con mang, day cái lưỡi bén vô phía tôi.... rồi tôi sẻ lén bò lui lại chừng 10 thước, tôi quì xuống kẻ bá cung vào vai, nhắm ngay lưỡi dao tôi lấy cò súng nổ một cái bùm.... hai con mang đều ngã nhào xuống đất! Liệt vị hiền sao vậy chăng? Ay là kế của tôi đa! vì bắn phát súng cục đạng trúng nhằm lưỡi dao, đứt ra làm 2 miếng, 1 miếng trúng 1 con, nên 2 con mang đều chết trong 1 phát súng là vậy đó.

Liệt vị tin cùng chẳng tin tại bụng! chớ việc thật vậy đa, vì đủ bằng cớ cho tôi nói thiệt là đây nơi tiệt nầy đồ ăn toàn là thịt mang vậy.

Trà-Giang: Nguyễn-hữu-Hạnh

Thi tập

Thống khóc Đô-tướng-quân phi-công

Đau lòng thương tiếc Đô phi công
Vì nước quên thân áo nhuộm hồng
Danh giúp Pháp triều non núi chuyển
Oai trừ Đức-tặc cỏ cây rung
Lước xông đạn khói tuông thành sắt
Bay luyện đồn dinh ném trái đồng
Một thuở quyết bình cơn giặc dữ
Ngàn năm tiếng trỗi khắp tây đông

TRẦN-THỊ, KỶ GIỮ CAO-MINH

Một bước chưn ra một bước ngừng
Lòng buồn lại láng với trời xuân.
Ngẫn ngơ mắt ngó trừng nhình bạn,
Chiêu-chích chim kêu tiếng nhớ rừng
Ngàn dặm riêng buồn nơi đất khách,
Năm canh mới rõ bụng tình nhân,
Trước còn trăng gió sau vàng đá.
Giây cát nhờ cơ dựa bóng lâu.

HÒA NGUYÊN VẬN.

Nghĩ lúc chia đôi lụy khó ngừng,
Ủ hoa vì đỏ dọt mưa xuân,
Khói giòng lá thắm mênh-mông biển.
Lạc lối chim xanh xẩn-bẩn rừng,
Non nước đôi đàng chia cánh nhạn.
Tóc tơ trăm mối buộc sầu nhân.
Ba sanh dầu toại tình hương lửa,
Sau cũng nhà vàng nỡi gót lân.

C. M. C. tự: Xuân-Nguơn.

HOA VẬN BÀI THƠ CỦA MẪU-ĐƠN

Đề «Nhớ chồng trông bóng lòng»
Vận: Thàng ăn măn nhăn răn
(An-Hà số 118)

Lừa lọc bấy lâu quyết một thắng,
Đêm ngày trần trọc luống quên ăn.
Đau lòng khoăn khoái lo xuân muộn,
Xót dạ buồn khuân tiết tuổi măng.
Loan phụng lạc bầy sầu mặt ủ,
Oan ương rẻ bạn thảm mày nhăn.
Nhìn xem vật loại còn như thế,
Phận gái linh đinh phải hở răn.

Đinh-viết-Thận.

HÒA NGUYÊN VẬN

bài thơ Bửu ông ký giữ Nguyệt-Nga
(trong An-hà số 116)

Kiếp chết thì rồi mấy thuở linh,
Nàng sao khắn chặt một câu tình;
Hương nồng tượng bóng hương thơm ngát,
Tuyết lạnh phòng không tuyết vẫn tanh
Khiến phận lần lơ nhành liễu thắm,
Làm cho vở lở lúc xuân xanh;
Chi bằng vái thiệt Vân-Tiên biết,
Đặng có toan lo cái phận mình.

Võ-tiêu-Tấn Hưng-lễ (Bếntre)

HỌA VẦN THƠ CỦA THOẠI XUÂN TRONG (AN-HÀ SỐ 119.)

Đề: «*Trông chồng*»
Vận: *Không chồng trông bóng lòng*

Năm canh trần trọc chốn phòng không,
Bao thuở vầy duơn nghĩa vợ chồng.
Thoàn bá giữa vời khôn nỗi đợi,
Cội tòng góc núi khó bề trông.
Mai tàng rụng rạt còn thưa trái,
Đào muộn lơ thơ ít trổ bông.
Mắt sẻ nghiên tròng may gặp gỡ,
Đoạn châu phới phới nhẹ dường lông.

Le maire de Hiệp-An: Đinh-viết-Thận

Nam kỳ thời sự

Giá bạc

Kho bạc nhà-nước.....	5 f 75
Đông-Dương.....	5 75

Giá lúa

Từ 4$15 cho đến 4$ 20 một tạ, tùy theo thứ lúa.

CANTHO

SÃI Ở CHÙA SAN-HẬU.— Nghe nói tiếng sãi ở Chùa San-Hậu, ai hay cũng rõ là sãi ấy không vừa, vì nơi Chùa

San-Hậu có phụ hai, phụ ba, phụ tư... các phụ đó là ác tăng dối thế, ăn vương nương phật; chớ chẳng phải là chơn tu.

Như mới hôm thứ bảy 14 Juin đây lúc 8 giờ tối, tại làng Thới-bình (Cầnthơ) có một Sãi kia bỏ chùa đến trò truyện với một chị nọ làm cho em chồng chị nọ hay đặng la ó om sòm lỡ vỡ xóm giềng.... May cho sãi ta thoát khỏi không thôi cũng là khốn khổ!

Số là nơi chùa B.L.. có một Sãi C... ở đó hằng đêm tụng nguyện. Lâu ngày, trong thế Sãi C.... hết muốn tu nữa thì phải, tình ngã mặn nên lân la đến nhà thị T... Bởi chồng thị nầy thường hay vắn mặt chẳng có ở nhà, sãi ta lui tới nhiều lần thã lý deo đào làm cho thị T... cũng phải lòng cùng sãi. Bộ khi cập nầy làm cùng là lọng lắm sao? nên mới thấu đến tai em chồng của thị T.... là tư Q... Bữa 14 Juin đó lúc 8 giờ tối, tư Q... hay sãi đã vô nhà mà chuyện vãn cùng chị dâu, Q... bèn cầm khúc cây đứng rình ngoài cửa đợi sãi ra sẻ đập.

Nghe động nên không dám ở lâu, sãi ta mới lò mò chung ra, bị tên Q... đập 1 cây ngang lưng eo sương sống, song sãi cũng gắn gượng tá thổ độn về chùa (thoát nạn).

Chừng tên Q... tri hô ai nấy tựu đến sãi đã độn thổ mất hồi nào đi rồi.....

Thiệt là:

Kinh kẹ lòng đâu tưởng..!
Sắc tài chí dốc cầu.

Nếu vậy thì:

Phi thầy sải ăn chay!
Thị ác tăng ngã mặng!..... mà.

Xuất thế ký

. . .

NÓ CHỚ AI!— Ngày 20 Juin 1919, có tên Hồ-văn-Vó 30 tuổi; gốc ở làng Tân-thuận (Sadec) đến bót cớ rằng: nó chở ghe cát đi với vợ nó và tên bạn là B... đến Cầnthơ đậu tại Cầu tàu mà ngủ. Lúc nữa đêm, vợ nó thức dậy tri hô rằng bị ăn trộm cắt túi lấy 1 tấm giấy 20$. 5 tấm giấy 5$, 3 tấm giấy 1$, và 2 cái khâu vàng giá đáng 15$. Hết thảy là 63$. Lúc tri hô đó tên bạn B.... đã trốn mất hồi nào rồi nó không hay; nên tên Võ nghi quyết cho tên B.... lấy của đó vì khi nó trao của ấy cho vợ nó giữ, có tên B.... ngó thấy.

Phải rồi, nó chớ ai..!!

. . .

ĂN CƯỚP. — Tại làng Nhơn-nghĩa (Cầnthơ) trong đêm 7 Juin 1919, 1 đoàn ăn cướp 7, 8 đứa đến đánh nhà tên chệc Trần-Nam. Ăn cướp vừa động cửa xông vô nhà, thì chệc Trần-Nam và mấy người trong nhà ra tay ẩu đả đương cự cùng ăn cướpước trên 20 phúc đồng hồ, kế làng xóm tựu đến bọn ăn cướp tính không xong, nên phải bườm trước mà tẩu thoát. Té ra chúng nó lấy chẳng đặng món chi ráo, lại cũng có vài đứa bị bịnh chúng nó tiếp đỡ lấy nhau mà chạy. Còn bọn trong nhà thì Trần-Nam bị bịnh nơi 2 ống đò và vài người mình mẩy xề trầy chút đỉnh mà thôi.

Khá khen cho Trần-Nam và mấy người trong nhà thiệt là đồng lòng đương cự và xóm giềng cũng là tận tâm tiếp cứu nên mới đặng thoát tay chúng nó cướp giựt đó.

Ước ao cho mỗi làng đặng đồng tâm tiếp cứu lấy nhau như vậy, thì quân cướp giựt phải kiêng chẳng dám léo đến mà phá hại lương dân trong làng.

. . .

Ô-MÔN

LỠ SÁT NHƠN BỊ BẮT.—Tuần rồi thông tin của Bổn quán ở Ômôn có cho hay vụ người đờn bà là Dương-thị-Điển bị giết thây nhận dưới kinh dựa lộ Cầnthơ—Long-xuyên gần cây trụ 19 ngàn, cách Ômôn 2 ngàn thước (*vụ nầy bổn quán đã đăng báo số 121 ngày 19 Juin 1919 song chưa rõ đăng nguyên do cho rành rẻ.*)

Ngày 11 Juin 1919, quan Tòa phú thát cho ông Quản Trọng gia công tầm bắt đứa sát nhơn. Việc mờ mờ mịch mịch cớ tích chẳng ai rõ dặng, thiệt là đáng khen ông quản Trọng một vị võ thần trí mưu gồm đủ nên mới tầm ra mối mà nả tróc đứa sát nhơn trong vụ nầy.

Khi ngài phụng lịnh Tòa lên đến Ômôn ở đó dọ nghe tin tức, thì rõ là quân sát nhơn giết thị-Điển mà đoạt 1 chiếc vàng. Hỏi ra thì mới hay có người đờn bà tên là thị-Lê có đến Cần-thơ mà cầm đồ *thị-Lê đây cũng là một tay tứ bà ở tại Ômôn thường tụ tập nhiều đứa côn đồ trong nhà nó* Ngài trở xuống Cầnthơ đến tiệm cầm đồ xin xem sổ sau ngày thị-Điển bị giết là 1er 2, 3 Juin *thị-Điển bị giết ngày 30 mai 1919* Thật quả ngày 2 Juin 1919 có 1 người đờn bà đến tiệm cầm 1 chiếc vàng 4 chỉ 2 phân cầm 12$ lại có đem giấy thuế thân của tên Tửu ở làng Thới-an ghi vào mà cầm. Ông quản Trọng bèn tức tốc trở lại Ômôn bắt tên Tửu tra hỏi. Tửu khai rằng thị-Lê mượn giấy thuế thân nó đi cầm đồ, lúc đó nó cũng nghi là đồ gian vì thị-Lệ kêu nó ra gốc xoài nói nhỏ mà mượn giấy thuế thân nó, nó dùng dằn không cho mượn, nhưng mà thị-Lê nài nĩ lắm nên nó phải cho. Bắt thị-Lê hỏi: nó khai chẳng sót một đều, rằng tên Trụ là chánh phạm trong vụ sát nhơn, hiệp với tên Vàng, tên Đính và tên Mười đón người nơi đó mà giựt của. Nhằm lúc thị-Điển đi qua đó, chúng nó xáp lại lột chiếc vàng, thị Điển cũng có đương cự và biết mặt tên Trụ, nên tên Trụ ra lịnh phải giết chết đễ sau sợ thị-Điển khai ra phải bị.

Hạch hỏi xong xuôi, ngài bèn tầm bắt đặng tên Trụ, tên Đính, còn tên Mười bắt chưa được, bắt luôn thị-Lê và tên Tửu, dạy chuộc chiếc vàng lại rồi công hết nội vụ về nạp cho quan Biện-Lý Cầnthơ ngài dạy giam vào khám sau sẽ hay.

Vì 1 chiếc vàng 4 chỉ hai, mà bọn côn đồ nầy đành giết 1 mạng con người rất nên oan khúc. Rồi đây luật công bình sẽ phạt một cách nặng-nề mới là đáng tội hung ác của chúng nó làm đây

Công của ông quản Trọng thiệt là rất lớn, thuở giờ ngài bay tầm bắt nhiều đảng trộm cướp côn đồ, bẽ quan trên phủ thát cho ngài, thì ngài tận tâm làm việc bổn phậu vuôn tròn.

Công lao dường ấy lẽ nào quan trên lại quên mà không ban thưởng đều chi cho xứng đáng sao!

Một cặp oan ương

(Tiếp theo)

Khương-bửu-Sanh thưa rằng: «Đệ tử chẳng có việc chi cả, cũng chẳng biết Trịnh-khoa-Đường là ai hết» Thầy của Khương-bửu-Sanh hỏi rằng: «Còn người nói, mi mang ơn ngài gì của người mà không trả, có không? Khương-bửu-Sanh ngẫm nghĩ một hồi rồi đem việc cha mình mượn bạc của Lý-phú-Cường khi xưa mà thuật cho thầy nghe lại nói rằng: «Có khi người lấy việc ấy mà nói ơn làm nhọc công thầy xin thầy rộng lòng dung thứ.»

Thầy rằng: «Đạo con không vẹn giữ, ấy chẳng phải là người. Công dạy dỗ mi bấy lâu, nay mi làm cho người mắng ta mà đền ơn đó. Thiệt mi là đứa phi nghĩa, bội ân, ta chẳng muốn dạy mi nữa, mi hãy mau mau ra cho khỏi trường» Nói rồi bỏ vô trong nhà. Khương bửu Sanh đi theo năn nỉ hết lời chẳng đặng, phải lạy thầy trở ra từ giã anh em mà tách vời. Khương-bửu-Sanh nương đường cũ trở về nhà. Đến nơi thấy ngõ đóng chặc cứng kêu hoài không nghe tiếng trả lời, bèn hỏi thăm nhà gần thì họ trả lời rằng: «Bà Khương bị Lý-phú-Cường kiện phải bán nhà mà trả, chú

mới chưa ở. Nay bà đến mướng nhà ở nơi xóm Vĩnh-Hạ. Vậy chớ em đi học không hay sao?»

Khương-bửu-Sanh sững sờ, liền tạ ơn người mách bảo, thẳng đến xóm Vĩnh Hạ tiềm vào nhà. Mẹ con kể hết sự tình càng thêm đau đớn, giọt lụy chứa chang rất nên thảm thiết.

Khương-bửu-Sanh lấy làm tức tối, vì lòng người dời đổi không chừng, nay vầy mai khác; nghĩ thiệt đáng giận Lý-phú-Cường: Cách vài tháng trước đây, anh ta đến trả sáu ngàn lượng bạc, thì nói nghe từ tế quá, nay sao lại sanh sự làm thiệt hại nhiều đều rất ác. Bây giờ nhà mình bần chậu lắm, không lẻ khoanh tay giận kẻ bất nhơn, bèn tính thế làm ăn, liền vào tiệm cầm đồ mà xin biên sổ, trước có tiền độ nhựt, sau giải lấy đoạn sầu.

Cách ít ngày Khương-bửu-Sanh hay tin Trí-Ngọc đã mất sở tài phú nơi hãng của Tôn-chấn-Hành. Trong thơ Khương-trí-Ngọc nói rằng: Tôn-chấn-Hành hay mình thiếu nợ bị kiện thưa gia tài đã bị phát mãi thì không cho mình làm tài phú nữa. Sợ sanh tâm gian giảo khó lòng. Khương-trí-Ngọc mất sở không trở về Hàng-Kiểu sợ người khinh dễ, tính kiếm thế kiếm tiền sao sẻ về mà trả nợ cho Lý-phú-Cường và lập nghiệp khéo người chê cười

Khương-trí-Ngọc vẫn có làm bạn thiết với một người tài phú tên là Bình-Khai Khi Khương-trí-Ngọc, còn chưa chắc phải đi đâu thì Bình-Khai liền chỉ qua Xẻn-Xèn nơi tiệm trử đồ gốm quen khi trước, người chủ tiệm là Trương-vinh-Phú.

Khương-trí-Ngọc tạ ơn Bình-Khai, từ giã lên xe lửa đi qua Xẻn-Xèn. Đến nơi vào tiệm Trương-vinh-Phú, thì tài phú đã đủ, duy không có người biên sổ gởi đồ. Cực chẳng đã Khương-trí-Ngọc phải chịu lãnh đở việc ấy.

(Sau sẽ tiếp theo)

Huỳnh-bá-Tứng.

Minh-Lương.— Rạch-giá.

Truyện nầy in rồi và có bán tại nhà in An-Hà, (Cantho) giá 1 cuốn là 0$35, mua nhiều về bán tính giá nhẹ hơn.

Nhà máy xay gạo

TẠI CHÂU THÀNH CẦNTHƠ

Tại nhà máy nầy có xay và trữ gạo trắng, bán lẻ và bán tạ. Gạo xay ra có nhiều hạng, tùy theo giá.—

Trong lục-châu, chư vị nào muốn mua hoặc nhiều hoặc ít, xin viết thơ mà thương nghị.

Décortiquerie de Cantho.

MỸ KÝ

TIỆM HỌA CHƠN DUNG VÀ KHẮC CON DẤU

ở đường Turc, số 16

Ngang nhà MOTTET, Saigon

Kính cáo cùng quí khách đặng hay, tại tiệm tôi có làm mả đá bằng đá cẩm thạch, đá xanh Ton-kin có đủ các thứ kiểu.

Có khắc con dấu bằng đồng, mủ thun bằng cây, chạm bản đồng cùng hoa điểu hảo mộc theo lá nhãn hiệu, vân vân.

Mộ bia chạm bản đá cẩm thạch.

Có thợ *hoạ chơn dung nhắm hình người* mà vẽ bằng dầu sơn vô bố, nước thuốc mực Tàu, viết chì than, họa biển liễn và tranh, họa sơn thủy.

Articles du Tonkin et Chaussures en tous genres.

TRƯƠNG-NGỌC-GIU cẩn khải

HIỆU MỚI

TrânMạnh

Ở đường mé-sông, gần cầu tàu Khách-Trú— **Cantho**

Có bán đủ thứ: Rượu-tây, đồ-hộp, thuốc hút (TABACS ET CIGARETTES) thuốc-tây (PRODUITS PHARMACEUTIQUES) dù, nón, khăn sách, truyện, thơ, tuồng, giấy, mực, và các thứ vật dụng theo thể-cách kim-thời, vân vân.....

Kính cùng Lục-châu Quân-tử

Tiệm tôi mới lập, bán đủ các thứ hàng hóa đã kể trên đây; chẳng những là ngon và tốt, lại còn giá rẻ hơn các nơi

Tôi có lãnh bán CONTRE REMBOURSEMENT cho những người ở xa (ngoại tỉnh, hay là xa cách châu thành) có cần dùng món chi, chẳng hạng, cứ việc viết thơ cho tôi thì tôi liệu gởi món ấy đến cho chư-tôn lập tức. Nói tóm 1 đều là: chư-tôn có cần dùng vật chi, ở tại Cầnthơ có bán, thì tôi cũng có thể mà gởi ngay cho chư-tôn đặng vậy.

Xin chư-tôn Quí-khách, tưởng tình đồng-ban, ra ơn chiếu-cố, giúp nhau, đặng mau tấn-bộ trong nẻo thương-trường, thì ơn ấy rất nên thâm cảm.

TRẦN-MẠNH kính cáo.

PIERRE PHAN-VAN-VAN

DIT VANG

Géomètre civil

Longxuyên — Chaudoc — Sadec

ARPENTAGE

Délimitation et Bornage

EXPERTISES

Ong Phan-van-Vang

(Pierre)

KINH LÝ NGOẠI NGẠCH

LONGXUYEN—CHAUDOC—SADEC

Lành đạt điền thổ,

Phân giải hạng,

Tương phân thổ sẳng,

Công chuyện làm kỹ

cang và tin giá nhẹ

Điền chủ có cần dùng

xin viết thơ thương nghị.

Cáo bạch

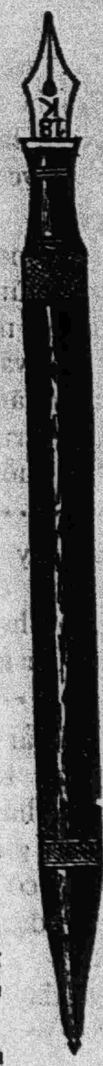

Có bán cây viết "PORTE-PLUMES À RÉSERVOIR" ngòi viết bằng vàng thiệt cao "PLUMES EN OR CONTRÔLÉ" không sét, không mòn. Có khâu (AGRAF) một đầu thì bút viết, còn đầu kia thì viết chì (PORTEMINE); có phụ thêm 1 hộp nhỏ dựng ngòi cộng chì để thay. Cây viết nầy nếu dùng giữ xài mười năm không hư.

Xin đừng tưởng rằng cây viết nầy giống theo cây viết năm cắt, một đồng của khách-trú bán đó.

Mua về, nếu xài không đặng không xứng đáng với đồng tiền thì trả lại. Bổn hiệu sẽ trả tiền lại dư.

Giá một cây là (có hộp, có compte-goutte) **4$50**

Mua nguyên lố về bán lại càng tính giá nhẹ hơn nhiều.

Trữ bán tại nhà in An-Hà

CANTHO

BÁN

1 cái xe hơi 4 chỗ ngồi, hiệu Peugeot còn tinh hảo. 4 cái caoutchouc mới thay

Giá..... 1500$00

Muốn mua xin viết thơ cho Báo quán An-Hà mà thương nghị.

Võ văn học hiệu

Trường học của Ông Võ-văn-Thơm lập, gọi là "Võ-Văn, học Hiệu" đã khai từ hôm 4 Novembre 1918. Nay được 50 trò nam và nữ vào trường

Thầy giáo cần mẫn coi nit học mau tấn phát vô cùng.

Tiền học và ăn, ngủ phải đóng trước tin giá như vầy.

Học ngoài (không ăn ngủ) ....4$
Học và ăn buổi trưa, ...7
Học và ăn ba buổi, ngủ tại trường 12

Như ai dùng giấy Quốc-trái mà đóng tiểu trường cho con cháu học, thì Ông Đốc học trường Võ-văn củng thâu, cứ mỗi phiếu 100 francs thì kể là: .....16$

Bửa 13 Juillet bải trường tới 15 Août thì tựu, còn kỳ bải trường Tết thì cứ rằm tháng chạp bải, qua rằm tháng giêng thì tựu. Bà con có bác ai có dịp đi Cầnthơ ghé coi cách sắp đặt chỗ học, chỗ ăn, chỗ ngủ.

Ai có cần hỏi thăm đều gì, xin gởi thơ cho Ông Võ-văn-Thơm, thì lập tức có thơ trả lời

BAN

1 cái máy hơi sức mạnh 6 ngựa, có đủ đồ phụ tùng sẵng sàng, (carburateur magnéto, boite de changement de marche)

Mua về gắn vô ca-nốt tiện lắm.

Giá.....200$00

Muốn mua xin viết thơ thương nghị nơi Báo quán An-Hà.

LOI RAO

Tại nhà in Hậu-Giang Cantho có bán hộp để đựng đồ cho học trò dùng kêu là PLUMIER; trong hộp ấy có :

1 cây viết chì đen, thứ tốt
1 cây viết chì đầu xanh, đầu đỏ
1 cây viết mực có gắm ngòi viết

Giá mỗi hộp là .... 0$40
Tiền gởi phụ thêm. 0$10

Cũng có bán các món khác nữa, giá rẻ lắm, xin viết thơ thương nghị.

Kính cáo

Thuốc gói hiệu Globe

(TRAI ĐẤT)

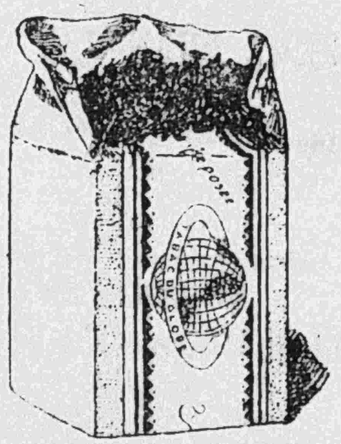

Mấy tay thường dùng thuốc đều cho thuốc Gà-lốp là đượm, khói thơm, hút không khô cổ.

Một mình hãng DENIS-FRÈRES có trữ bán sĩ mà thôi.

曾善記

TĂNG THIỆN KÝ

DIT

TĂNG-NHAI

Entrepreneur des travaux de construction
(Cantho-Ville)

Lảnh soát các công việc

— HỒ VÀ MỘC —

CẤT NHÀ—LÀM HÀNG RÀO—ĐÚC CỐNG BẰNG ĐÁ TRỨNG- CIMENT- ĐÓNG CỬA LÁ SÁCH- CỬA LỌNG HỒ- VĂN HOA TÂY.

Quyết lắm ăn bền vững, tôi cứ lấy mực thành tính làm đầu.

Các việc tôi lảnh, thì tôi hết lòng lo lắng cho toàn vẹn, cho mau mắng, những thợ của tôi đều là thợ lựa, rút tay giỏi khéo không mà thôi. Xin trong chư quân tử, ai muốn mướn tôi làm việc chi thì khá viết thơ cho tôi, hay là đời gót đến nhà tôi CHÂU-THÀNH CẦNTHƠ ĐƯỜNG SALNTENOY (CẦU TÀU LỚN) NGAN CỬA QUAN TRẠNG-SƯ GALLOIS MONTBRUN MÀ THƯƠNG NGHỊ—Còn về việc tờ giấy chi chẳng hạng, nếu có dấu Hiệu tôi mà không có chữ tôi ký vào, xin chư ông khá lưu ý rằng đó là không phải của tôi thật, vậy nên tôi chẳng hề nhình biết tới tờ giấy ấy bao giờ

TĂNG-NHAI
Cẩn-khải

Hậu thạnh

Giao tiếp thương mải hội

CU LAO MÂY—CANTHO

Hội mua và bán lúa.

Định số vốn là mười ngàn tạ lúa (10000^{kls}

Hùn mỗi phần là 50 tạ, hoặc muốn hùn bạc tính theo số lúa trên đây, vị nào muốn hùn mấy phần tùy ý.

Hội nầy có điều lệ, giấy tờ chắc chắn Tính mảng mùa lúa chia lời.

Cúi xin quí vị sẵng lòng hiệp vốn mà lo đều ích lợi chung và mở đàng thương cho bạn mình mau nhẹ bước.

Như muốn hỏi đều chi trong việc hội xin viết thơ cho M. Nguyễn-văn-Tứ chủ hội Thương-mải sẻ hồi âm lập tức.

Thương xã hội cẩn khải.

Một viêc khá lắm

Có quan Giám Đốc Quesnel sẵng lòng muốn bán hai sở ruộng của ngài, ở tại Tháp mười (Mỹtho) sở thứ nhứt được 46 mẫu, ở dựa mé kinh, sở thứ nhà được 246 mẫu, ở dựa mé kinh lớn kêu là kinh Tổng-đốc Lộc, kinh nầy xáng mới vét lại lớn lắm, bề ngan chừng 40 thước nên tiện bề chở lúa ruộng lắm, và như muốn chở lúa thẳng lên Chợ-lớn đi ngã sông Vaïco cũng dễ lắm.

Hai sở ruộng ấy đều là đất thuộc tốt lắm, chẳng còn phải tốn công khai phá hi nữa hết; lại sẵng trong đất có mười ba cái đìa, cá rất đại lợi. Có một sở đất khác kế cận với hai sở ruộng nói trên cây, chừng 300 mẫu, nguyên là của hiệu Speidel đã bị nhà nước tịch thâu lại và có lẽ trong một ít lâu sẻ giảo gia bán.

Hai sở ruộng của quan giám đốc Quesnel, huê lợi mỗi năm chừng 12 tới 15 ngàn giạ.

Ai muốn mua hai sở đất ấy xin gởi thơ cho quan Giám đốc Quesnel tạ Saigon, hay là gởi cho sở Nhựt trình An-hà tại Cần-thơ mà thương nghị và đến xem bản đồ thì hiểu rõ.

BÁN THUẬN MẢI

Giá mua trả một phần chịu, một phần mặc

1465 mẫu ruộng, tọa lạc tại làng Thạnh-Phú, nguyên là làng Thạnh-hòa trung-nhì (Long-xuyên)

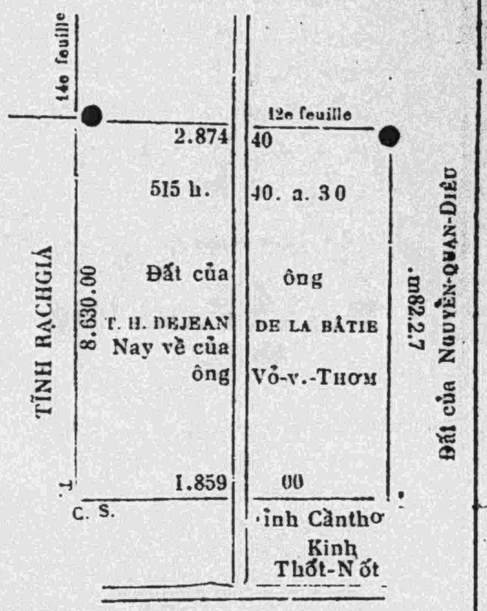

Ai có cần hỏi thăm đều chi thì gởi hơ cho ông Võ-văn-Thơm, Colon à Cầnthơ mà thương nghị.

NAM HỒNG PHÁT

KHÁCH-SẠNG

Ở ĐƯỜNG BOULEVARD BONNARD, SỐ 106

Ngang Gare xe lửa Saigon-Gòvap chợ-Mới Saigon

Bán rượu tây, và cho mướn phòng ngủ, sạch sẽ và rộng rãi mát mẻ lắm, quí ông, quí khách có đi Saigon xin dời gót lại tiệm tôi mà ở, lấy làm thong thả lắm.

HUỲNH-HUÊ-KỲ.

LÊ-KHANH-TRINH

Géomètre-civil

CANTHO.

LEVÉ DE PLANS

Délimitation et Bornage

EXPERTISES

Ông Lê-khánh-Trinh

KINH-LÝ

Cantho

Lảnh đạc điền thổ

Phân ranh hạng

Tương phán thổ sảng

Công chuyện làm kỷ và mau lại giá nhẹ

Xin viết thơ nơi tôi mà thương nghị.

Xin ghé mắt

Truyện Ngủ-phụng-Lầu của Trần-văn-Hương có để bán tại nhà in Hậu-giang Cầnthơ. Vậy xin đồng bang liệu vải cắt tiền lãng phí mua dọc giúp vui giây lác, giải muộn thoản cũng được vài canh. Trước là coi cho tiêu khiển ngày giờ sau hầy đêu tệ mà chừa!

Hầy mua coi sẽ biết. Ngộ lắm!!!

Giá mỗi cuốn là.....	0$20
Ai mua nhiều tính giá rẻ hơn	
1 cuốn giá.....	0$20
50 cuốn giá.....	6$50
100 cuốn giá.....	12$00

Cáo Thị

Cóngười muốn bán một cái máy đèn dầu xăn (*un appareil d'éclairage à gaz d'essence*) : bình dầu để trên cao, có ống chạy xuống rải ra, tra được mười lăm ngọn đèn. Đèn nầy sáng lắm, có dủ đồ phụ tùng sẻ bán luôn theo cuộc. Người ta bán là vì mới đem đèn điển khí vô nhà, nên đèn dầu xăn (*essence*) dư dùng.

Bán thiệt rẻ, xin viết thơ cho Bổn-quán AN-HÀ-NHỰT-BÁO mà thương tính

TẠI NHÀ IN

Imprimerie de l'Ouest

CANTHO

CÓ BÁN SÁCH

1.— Kim Túy-Tình-Từ, giá là	1$20
2.— TRUYỆN KIÊN TÂM LIỆT NỮ (Roman moderne) par M. Lê-trung-Thu giá là.....	0$30
3.— TRÒ CHƠI (fables de la Fontaine) par Trần-Kim giá là.....	0$50
4.— TUẦN TRA PHAP LỆ (Sách dạy hương chức phụ tá của quan Biện-lý) par M. Võ-văn-Thơm giá.	1$20
5.— LE BUFFLE (vol et recel de buffles) moyen à prendre pour essayer de le prévenir) par M. Võ-văn-Thơm giá là.....	0$30
6.— Đồng Âm-tự-vị có phụ những chữ không phải đồng âm mà khó viết) giá là	0 30
7.— Đồng Âm-tự-vị (chữ Langsa) giá là.....	0 60
8.— Contes et légendes du pays d'Annam, (dont 0$20 au profit de la Saigonnaise-patriotique) par M. Lê-văn-Phát giá là.....	1 40
9.— Méthode de lecture illustrée par Bosc̣q.....	0 80
10.— Méthode en Quốc-ngữ par Bosc̣q)	0 50
11.— Lecture franco-annamite (par Bosc̣q).....	1 00
12.— Leçon de choses (par Bosc̣q)	0 60
13.— Morale pratique en quốc-ngữ (par Bosc̣q.....	1 00
14.— Morale pratique en française (par Bosc̣q).....	1 00
15.— Notions d'hygiène(par Bosc̣q)	0 50
16.— Arithmétique Bazenant cours élémentaire	
17.— Arithmétique P. Leysenne cours élémentaire	
Arithmétique P. Leyssenne Année Préparatoire	
Arithmétique P. Leyssenne 1re année	
Arithmétique P. Leyssenne 2me année	
Arithméque P. Leyssenne 3me année	
18.— Grammaire Larrive et Fleury, année préparatoire	
Grammaire Larive et Fleury Cours élémentaire	
Grammaire Larive et Fleury Cours Moyen	
Grammaire Larive et Fleury 1re année	
19.— Grammaire Claude Augé Cours préparatoire	
Grammaire Claude Augé cours élémentaire	
Grammaire Claude Augé cours Moyen	
Grammaire Claude Augé cours Supérieure	
20.— Géographie Foncin Alinot » classique année préparatoire » Cours moyen	
21.— Lecture A l'Ecole par Russier et Baudet	
22.— Lecture Autour de l'Ecole par Russier et Baudet	
23.— Premier livre de lecture G. Bruno.	
24.— Lecture Mironneau cours Moyen Lecture Mironneau Cours préparatoire	
25.— Mémento de poche	
26.— Mémento Larousse	
27.— Dictionnaire Fr. Ante broché	
28.— » » relié.	
29.— Dictionnaire Gazier	
30.— Dictionnaire Armand Colin.	
31.— » Petit Larousse illustré	
32.— Syllabaire A. B. C.(par Đỗ-quang-Đẩu	
33.— Recueil de Morale en Quốc-ngữ par Diệp-văn-Cương	
34.— Couró de Morale par Ng.-Đinh,	

QUẢN TÍN KÝ ĐẠI DƯỢC PHÒNG

CHỦ NHƠN: LÊ-TAON

60, *Rue de Canton*, 60.— *Cholon*

Cung tạ Minh Y

A Monsieur QUẢN-TÍN-KÝ ĐẠI-DƯỢC PHÒNG

Tôi rất cám ơn tiệm HIỆP-AN có gởi đến cho tôi một hộp thuốc QUẢN TỰ TRÁNG CÀNG HOÀNG và một hộp SÂM NHUNG BỔ THẬN HOÀN hiệu Quản-Đức-Tế tôi dùng biết sức mạnh, da tăng khí huyết tráng kiên tinh thần sự coi ngó sáng láng mới biết là thuốc của ông chế theo kiểm thời thiệt là thần hiệu, rỏ ràng Quản-Tế thiên hạ, bổ ích cho dân quốc thiệt công đức của ông đáng ghi vào thẻ bạc

Biên-Tu lãnh khánh hòa tỉnh

Chánh báo phẩm

NGUYỄN-NHƯ-CANH thơ bái

SÂM NHUNG BỔ THẬN HOÀN

(THUỐC BỔ THẬN GIÁ SÂM NHUNG)

Dám tưởng trong thân thể con người, thận là cội rễ, nếu phần tiên thiên hao kém, hậu thiên thất dưỡng thì phải mau dùng thuốc mà bồi bổ tinh thần mới dặng mạnh giỏi. Nên tiệm tôi gắn lòng hiệp chế hoàn thuốc nầy công hiệu bạng nhứt, điều hòa huyết mạch bổ thận tráng dương, tư nhuận mặt mày, khoẻ hòa tỉ vị, bởi khí sụng thần, hoặc bởi sắc dục quá độ, mộng mị di tinh, bạch trược, lậu tinh tiết dầm dề, mồ hôi lai láng hoặc bạ ngươa suy nhược, thận kém tinh bàng cữ động yếu ớt, lỗ tay chảy nước, mỏi gối đau lưng. Các chứng về hư tổn mà sanh, dùng đến thuốc nầy dường cây khô đượm nhuần mưa móc, sung túc tinh thần nở nang da thịt.

Mỗi hộp sáu hoàn giá là sáu cắt (0$60

THIÊN KIM BẢO KHÔN ĐƠN

(THUỐC BỔ KHÔN (ĐỜN BÀ) CHƯỞNG TỬ)

Thuốc nầy trị bịnh đờn bà con gái huyết khí suy nhược, thân thể ốm o, nhan sắc vỏ vàng, đường kinh không đúng kỳ hoặc trồi hoặc sụt, bạch dái hạ, huyết bạch hoặc nhiều hoặc ít, huyết ban, lậu, hư thai, tiểu sáng, nơi tử cung lãnh chậm con, hoặc sung sức quá bội, ngăn trở đường sanh dục, chậm thai nghén, hoặc con gái lớn lên bế đường kinh, bón huất làm lớn bụng. Ăn ngủ không ngon, ăn hơi, nhứt đầu sanh chứng nhứt gáy, mỏi lưng đau bụng, khi nhiều khi ít, không chừng, hoặc đờn bà có thai, bịnh trừng lên. Các chứng hư tổn dùng đến thuốc nầy thì lành mạnh. Bồi bổ khí huyết, chưởng tử lương phương.

Mỗi hộp 2 hoàn giá bán (1$00)

PHARMACIE SHANGHAI

TRỒNG RĂNG VÀ THAY CON MẮT

Chủ nhơn ***TRIỀU-CƯƠNG***

*Một tiệm lớn ở tại đường Marins, số 188— **Cholon***

*Một tiệm mới ở tại đường Gallieni, số 3— **Saigon***

(Ngang nhà giây xe lửa Saigon-Cholon gần chợ-Mới)

Bổn Dược Phòng có trử bán nhiều thứ thuốc rất nên thần hiệu đều có dùng cái nhản «Con Bướm Bướm» làm tin, chư quí vị có mua thuốc của tiệm tôi, hãy nài cho được cái nhản «Con Bướm Bướm» mới là thiệt thuốc của tiệm tôi, kẻo lầm thứ giả uống vào thêm hại

Bổn Dược Phòng có gởi thuốc tại nhà M. THÁI-KY-SƠN, ở đường Pellerin số 23-Saigon bán giùm y giá của tiệm tôi, hư quí vị ở trong Lục Châu có cần dùng thuốc của tiệm tôi, xin viết thơ cho hay sang long gởi cách Contre remboursement. Còn tiền gởi về thận chủ phải chịu

DỤC CHỈ KHAI THẦN TỐC THÍNH THÍ THỬ LAM

13.— Trái à-na chế nên thuốc ho

Phàm bị chứng ho ấy phần nhiễm bởi phong hàng ngoại cảm nhập vào phổi làm cho ngăn hơi thở mới sanh ra chứng ho, cho nên mới ho, thì mau trị chớ để lâu ắt tánh mạng rất hiểm nghèo. Các thầy danh y bên Đông tây hiệp ý xét kỹ chế ra thức Cà-na nầy có tầm thuốc rất hay hơn các phương khác dốc lòng truyền để cứu dân độ thế trong cuộc vệ sanh bạng nhứt; dầu đờn ông đờn bà con nít chi hễ ho có đàm, ho tắc tiếng, ho cả ngày cả đêm bởi trái thời tiết mà ho, các chứng ho, bất luận lâu mau, hễ dùng đến trái Cà-na nầy mà ngậm tức thì thấy công hiệu thượng phẩm.

Người lớn mỗi lần ngậm hai trái, còn con nít từ 5 tuổi đến 10 tuổi mỗi lần ngậm một trái, mỗi ngày ngậm ba bốn lần thì thấy thông khí tang đàm hết ho bằng như không bịnh hằng ngày dùng đôi ba trái cũng có ích lắm, là sanh nước miếng đã khác, giúp sức khỏe tinh thần, thông tỉ vị, tiêu thực, thiệt là một thứ thuốc bổ phế trị ho rất thần hiệu vô cùng, xin chư quí vị dùng tới thử thì mới rõ là một thứ thuốc ho rất hay hơn các thứ khác.

Mỗi hộp chắc giá là..... 0$20
12 hộp chắc giá là..... 2 00

HUÊ LIỄU CHỈ THÔNG THANH ĐỘC HOÀN

(7) Thuốc trị các chứng sang độc

Chứng sang độc (Huê-Liễu) là một chứng hại to, hễ nặng thì hại cho chẳng lộc, còn nhẹ thì hại bổn thân; há ai lại không biết gọi là bịnh sang độc hay biến nhiều chứng bịnh rất hiểm nghèo, hoặc là dương mai, hoặc là mọc mục cùng mình hoặc nơi đầu âm lở, hoặc nơi dương vật có mục như ghẻ trầy lở, hoặc ngứa nhứt, hoặc lậu độc các thứ ghẻ về chứng sang độc thì đều làm hại cho thân thể nếu không gặp thuốc cho thiệt hay mà trị thì độc nhập vào xương cốt làm cho nhứt gân, mỏi tay mỏi chơn, đi đứng chẳng yên, sanh ra mất máu, mặt mày xanh xao khô khang tỉ vị.

Cho nên Bổn Dược Phòng xét kỹ mà chế hườn thuốc nầy đã dễ uống mà mùi lại thơm ngọt dùng liền thấy công hiệu như thần, dám chắc chẳng có thuốc nào hơn đặng. Phàm bịnh sang độc bất luận đờn ông đờn bà, già hay trẻ hễ mang chứng sang độc như đã nói trên đây bất luận lâu mau hễ dùng đến thuốc nầy tẩy các thứ độc, liền lạt da thịt như cũ, hết nhứt hết mỏi mà lại trừ tuyệt gốc độc trong mình, không còn tái phát lại nữa, mà lại khỏi lobể hậu tự về ngày sau. (Là sanh con mạnh giỏi luôn luôn.)

CÁCH DÙNG: Mỗi lần uống một muỗng với nước trà, mỗi ngày uống hai lần, sớm mơi thức dậy uống một muỗng, và tối trước khi đi ngủ uống một muỗng. Mỗi hộp đều có cái nhản «Con bướm bướm» mới là thiệt thuốc của Bổn hiệu Tại Saigon, nhà số 23 đường Pellerin, có trữ bán lẻ.

THIỆT GIÁ

Mỗi hộp..... 1$50

TIỆM BÁN BÁNH MÌ

HIỆU TÂN-PHƯỚC

Đường kin lấp—Cantho

NGUYỄN-NGỌC-NỬ

LA CHỦ TIỆM

Kính lời cho quí ông, quí thầy rõ, tiệm tôi làm bánh mì ròng bột mì tây, mua tại hãng bán bột tốt có danh tại Saigon. Cách làm sạch sẽ, bánh thì để trong tủ kiến có rộng nước kiến lên không đặng, ruồi bu không được lại khỏi ai rờ tay dơ, ai muốn mua ở nào thì chỉ người trong tiệm lấy trao cho.

Xin có lòng chiếu cố giúp bạng đồng bang trong cuộc thương mài.

NGUYỄN-NGỌC-NỬ

Thuốc điếu hiêu Globe

(TRÁI ĐẤT)

Có gói **10** điếu

Có gói **20** điếu.

Hút đã ngon, để dành lâu được không mốc, không mục.

Tại Hãng DENIS FRÈRES có trữ bán

TẾM

Trương-văn-Hanh

Sadec

Có bán xe máy mới và đủ đồ phụ tùng xe máy và sửa xe. Lãnh hấp mướn đèn khí đá (carbure) heo cuộc quan, hôn, au, ế, kỳ yên, Tân gia, hạ thọ, khăn đen bằng nhiễu lãy và khăn bùng tốt hượng hạng, bán mở và bán lẻ vỏ ruột xe máy hiệu Michelin, giày hàm-ết đủ cỡ đóng theo kiểu kim hời. Quí ông ở xa muốn mua đồ phụ tùng xe máy, thì gởi thơ cho tôi. Tôi sẵng lòng kỷ lưỡng mà gởi contre-Remboursement nghĩa là đóng bạc nhà hơ mà lãnh đồ và đi cho giá đồ phụ ùng in sẵng bằng chữ quốc-ngữ (Prix courant)

Trương-văn-Hanh.

Cảukhải.

Rượu Rhum

HIỆU

"STELLA,,

Hãng "SOCIÉTÉ ANONYME DES SUCRES ET RHUMS DE CANTHO" mới lập tại Cânthơ, dùng tinh ròng nước mía trồng trong bạt mà đặt ra rượu nầy.

Nước trong chẳng kém các thứ Rhum thiên hạ dụng xưa nay, còn bề ngon, ngọt, nên thuốc thì bằng thật chẳng thứ nào bằng. Mùi thơm càng diệu-dàng vì là nhờ hơi mía; khí vị của rượu ấy nói chẳng cùng, có nếm rồi mới rõ.

Xin chư quí khách lãy mua mà dùng, thữ đặng mừng cho bổn-quốc ngày nay đặng một nhà kỹ-nghệ, khéo lấy đồ thổ-sảng mà làm nên việc.

Nhà hàng H. G. D. H. Les Galeries de l'Ouest Cantho, và nhà G. O. ngánh tại Sốctrăng, và Bácliêu đều có trữ, Giá thiệt rẻ lắm.

ve 1 litre ..... 1$50

1 góc ba litre 0.50

Chư quí vị muốn mua xin gởi mua nơi các tiệm kể tên trên đó hay là gởi cho Mousieur Albert Viviès Trạng-sư tại Cauthơ.

Canth o.— Imp. de l'Ouest

Le Gérant: TRẦN-ĐẮC-NGHĨA